

In ieder jaar valt er zoo onnoemelijk veel weg. God vernieuwt onder oordeelen, met vonnis- velling.

Hij neemt echter niet alleen weg. Hij stelt weer andere miljoenen talen in hunne plaats, en nog steeds meer, dan die Hij wegnam. Hij is de Almachtige, Die maar heeft te spreken, en het is er. Hij wordt niet moede noch mat.

Duizenden van jaren heeft Hij zoo gehandeld. En nog altoos handelt Hij opnieuw zoo. Want Zijne kracht wordt niet verteerd. Al wat Hem behaagt doet Hij. En dat blijft Hij doen jaar in jaar uit, eeuw na eeuw, nu reeds tientallen van eeuwen aanen.

Hij heerscht over hemel en aarde, gebiedt over zon en maan, elken dag, geeft regen, of droogte, naar Hij wil, voorspoed, of tegenspoed, gezondheid en ziekte, steeds weer zooals het Hem be- lieft.

Hier neemt Hij hem of haar weg, die niet ge- mist scheen te kunnen worden.

Daar spaart Hij dengene, die ontzettend veel verderf in kleiner of grooter kring aanricht, soms volken en landen verwoest.

Hij doet Zijnen regen vallen in de woestijn. En het vruchtbare veld verkijnt soms door droogte. Ellendigen komen om van gebrek. Anderen leven in overdaad en verkwisting, en weten van ge- blaseerdheid niet, wat zij nog verder aan dwaze dolligheid zullen uithalen.

En God zit op den troon, en regeert, en werkt, en oordeelt, en brengt verandering teweeg, en vernieuwt hemel en aarde, maar wij begrijpen het niet.

Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad, Jes. 28:19.

Den Almachtige, Dien kunnen wij niet uitvinden. Hij is groot van kracht; doch (door) gericht en groote gerechtigheid verdrukt Hij niet, Job 37:23.

Hij is souverein en almachtig, wijs en recht- vaardig, goedertieren en groot van gericht, on- veranderlijk en onbegrijpelijk, vol van majesteit, maar ook van genade.

Elk jaar opnieuw doet Hij het aanschouwen. Bij elke jaarwisseling valt het duidelijk te zien.

Ook in het nieuwe jaar zal Hij het Zich weder- om betoonen.

Alle dingen maakt Hij reeds nu nieuw, ter voor- bereiding van de volledige vernieuwing van hemel en aarde aan het eind der dagen.

Maar Hij doet het zittende op den troon, met ontroerende gerichtsoefening, vol van genadebe- toon, in onbegrijpelijke Goddelijke grootheid en majesteit.

Zeër groot is onze Heer, vol krachten;
Onpeilbaar diep zijn Gods gedachten;
Daar Zijn verstand, nooit af te meten,
Ver overtreft al wat wij weten.
Zachtmoedigen wil Hij bewaren,
Hij houdt ze staand in hun gevaren;
Maar goddeloozen doet Hij bukken,
Bezwijken onder d'ongelukken. Ps. 147:3.

S. GREIJANUS.

UIT DE SCHRIFT

Het conflict zuiver houden.

Geef het heilige den honden niet, noch werpt Uwe paalen voor de zwijnen, opdat zij niet te eeniger tijd die met hunne voeten vertreden, en zich omkeerende U verslinden.

Matth. 7:6.

Wanneer de Heiland toegekomen is aan Mat- theüs 7 begint Hij de slotopmerkingen van Zijn bergrede. Hij heeft dan een werkelijke kring om Zijn discipelen getrokken en gezegd, dat binnen dezen kring, waar zij nu staan, God heerscht als Opperheer. Hier is nu de machts- sfeer en het rijksgedebiet van het koninkrijk Gods. Het heeft een eigen levensbeginsel — van boven —, eigen geboden — uit den hemel —, en alzoo een eigen levensopbouw — dat wat in den be- ginne was —. En dit rijksgedebiet met eigen rijks- geboden, waar weer staat de troon des Heeren, heeft niets te maken met dat andere rijksgedebiet, de wereld, waar de troon van Satan is. En de geboden van dit koninkrijk Gods, waardoor in zijn machtsfeer het leven weer gezond en de levens- verhoudingen weer goed worden, dat is het „heilige“, dat alleen in dezen kring thuishoort, en dat zijn de paalen, die in dezen kring het kostbaarste bezit zijn.

En hoe overwint nu dit Koninkrijk Gods de wereld? Welke werkmethode heeft dit Koninkrijk? Het overwint eerst den mensch door zijn gees- telijke krachten, den mensch uit dat andere rijks- gebied, de wereld. Daarna wordt zulk een over- wonnen mensch in het rijksgedebiet van het Koninkrijk gezet, en daar beladen met de geboden van dit Koninkrijk, om alzoo Gode dankbaar voor Zijn verlossing te leven. Hij kan nu beladen wor- den, want hij heeft beleden: God heb ik lief. En

zoo breidt dit Koninkrijk zich uit en wordt zijn rijksgedebiet al grooter en openbaart het zijn glorie in deze wereld. En naar deze werkmethode zal het de wereld overwinnen.

En nu zit in dit koninkrijk Gods, dat alzoo zijn machtsfeer dagelijks uitbreidt, een groeiend conflict met het andere rijksgedebiet, de wereld. Het eene levensbeginsel, uit den hemel, verdraagt zich niet met het andere, uit de hel. Maar door zijn eigen werkmethode houdt het Koninkrijk Gods het conflict zuiver. Immers als het nu tot een botsing komt tusschen deze twee gebieden, dan is de oorzaak van het conflict JEZUS CHRISTUS. Want de wereld krijgt nu te doen met menschen, die het leven geheel anders aanpakken, die een geheel andere levensopen- baring hebben, en door die menschen leert zij CHRISTUS kennen, CHRISTUS, als de steen des aanstoots tusschen Koninkrijk Gods en wereld.

En nu moet men zich aan deze werkmethode van het Koninkrijk Gods houden, zal men het conflict zuiver houden. Tast men deze werkmethode zelf aan, dan krijgt men wel conflicten, maar niet het conflict, Jezus Christus. En de werkmethode van het Koninkrijk Gods aantasten geschiedt, wanneer men het heilige den honden geeft en de paalen voor de zwijnen werpt. Wanneer men dus de geboden van bin- nen den kring van het Koninkrijk buiten zijn kring uitdraagt, en daar bekend maakt, en tracht op te leggen. Men kan dit doen om alzoo ook buiten den kring van het Koninkrijk het leven gezond te maken, en het zijn glans weer te geven. En als nu bijv. de Wereldbond van Kerken oproept om den vrede tusschen de volkeren te bevorderen, dan roept hij op, om de geboden van het Ko- ninkrijk Gods buiten zijn machtsfeer uit te dragen. Hij kan dit doen met de beste bedoe- lingen, om de heerlijkheid van het Koninkrijk ook in de internationale verhoudingen te laten doorbreken. Maar hij vergeet nu, dat hij in strijd gekomen is met de werkmethode van het Koninkrijk zelf. En het gevaar is, dat men juist tegen dezen Wereldbond van Kerken zich keeren zal. En als men er zich over ver- baast, hoe het mogelijk is, dan is dat dezelfde verbazing van een, die bezig was paalen voor de zwijnen te werpen, en nu niet begrijpt, dat die beesten op hem afkomen.

Het heilige den honden geven en de paalen voor de zwijnen werpen is in den grond streven naar een verkeerde machtsontplooiing van het Koninkrijk Gods. Men is diep onder den indruk gekomen van de klacht, dat dit Koninkrijk niets veranderd heeft in de wereld, dat het Christendom een fiasco is. En nu wil men harder gaan werken, om iets van dit Koninkrijk Gods aan de wereld te zien te geven. En men vergrijspt zich aan de werkmethode zelf: eerst voor het koninkrijk winnen en dan de geboden van het koninkrijk opleggen, geloovende, dat zóó de wereld over- wonnen wordt.

En straks zal men in Stockholm en in Oxford en in den Wereldbond van Kerken verbaasd staan, dat men zich tegen hen keert. Maar de Heiland heeft ons reeds gewaarschuwd om de gebieden van Koninkrijk Gods en wereld zuiver te scheiden om alzoo het conflict, dat er wezenlijk is, en dat straks ook uitbreken zal, zuiver te houden. De waarschuwing is om onszelf niet in gevaar te brengen door onzuivere conflicten, waarbij wij niet eens kunnen zeggen, dat de smaadheid van Christus op ons gekomen is.

De groote vraag van onzen tijd is, zullen wij blijven bij de werkmethode van het Ko- ninkrijk Gods. Ook deze werkmethode is ergernis en dwaasheid. Wij GELOOVEN in den triump van het Koninkrijk Gods!

Houdt het conflict zuiver.

H.

v. d. B.

KERKELUK LEVEN

Retardatie en lankmoedigheid.

(Jaarwisseling.)

Wie in onzen toch wel zeer kritischen tijd met zijn versnelde antichristelijke actie de jaarwisseling tege- moet gaat, denkt onwillekeurig aan het bekende woord uit de Apocalyps: „En toen Het het zevende zegel ge- opend had, werd er een stilzwijgen in den hemel, om- trent van een half uur“. Openh. 8:1.

Wat het te zeggen heeft?

Om te beginnen, valt met één ding vóór alles te reke- nen: in de Openbaring van Johannes is alles visioen. Wij moeten daaraan steeds indachtig blijven, willen wij niet zin en bedoeling en inhoud van het boek keer op keer miskennen. Dat geldt in elk opzicht, het geldt dus óók van de tijdsaanduidingen, en de tijdsmaat, die in dit boek telkens te vinden zijn. Wanneer er sprake is van „drie en een half jaar“, van „twee en veertig maanden“, van „twaalf honderd zestig dagen“, van „één uur“, „een half uur“ ook, dan zijn dat geen gewone

tijdsbepalingen, zooals wij die elk uur van den dag zelf doen en laten doen, maar het zijn symbolische tijdsaan- duidingen, die een door God gewilde werkgelegenheid (kairos) in haar ingrijpen op en formieren van onze in den tijd (chronos) verlopende geschiedenis willen karakteriseeren. Men moet dan ook in geduldige uit- legging zoeken naar de gedachte, die er in uitgesproken ligt, en daarbij de aanwijzingen van het boek zelf volgen.

Nu is het, wat het „half uur“ van den hierboven geciteerden tekst betreft, niet zoo heel moeilijk, de betee- kenis van deze tijdsaanduiding te verstaan. Wij hebben immers in de Openbaring van Johannes meermalen de tijdsmaat van „een uur“. Zoo'n „uur“ wordt dan gedacht als een t i j d s e e n h e i d. Het is een chronologische eenheidsmaat, zou men zoo zeggen. „Een uur“ is dan een symbolische aanduiding voor de periode, die voor het verrichten en afmaken van een volledige handeling noodig is. Moet „iets nieuws“ gebeuren, wordt een nieuwe acte geopend, dient een beslissend drama te worden afgewikkeld, dan staat daar „een uur“ voor ge- reserveerd in de symboliek; het is de gewone tijds- eenheid.

Denkt men nu hieraan, dan wordt het ineens duide- lijk, wat dat mysterieuze half uur zwijgen in den hemel beteekende. We hooren ervan spreken bij de opening van het „zevende zegel“. Het was een afzonderlijke acte, die opening van het zevende zegel. Op zichzelf genomen kon daar dus „een uur“ voor gereserveerd zijn. Het merkwaardige evenwel is nu, dat, wanneer het zevende zegel opengaat, de ureenheid, de normale tijdsmaat, verdeeld wordt tusschen een half uur van handelen en een half uur van niet-handelen. Het niet-handelen is in den tekst de inzet. Er is een „half uur“, een halve tijds- eenheid, zwijgen in den hemel. De ééne acte breekt zich in twee deelen: het zwijgen is programmapunt, evengoed als wat erop volgt, het is konstitutief voor het geheel.

Dat is een aangrijpende boodschap, zodra men er maar aan denkt, hoezeer de opening juist van het zevende zegel een hoogst gewichtig moment is. Immers, het zevental geldt steeds als het getal der volkomenheid, der afsluiting, der afronding. Komt een handeling tot haar zevende bedrijf, dan is het eind in 't zicht. Het proces is rijp voor de ontkenning.

Zóó nu wordt ook in de Openbaring het drama van de wereldgeschiedenis, en in engeren zin óók het drama van de wereld-voleinding geteekend. De zeven zegelen, waarmee het boek der geschiedenis was toegesloten, worden stuk voor stuk geopend. Elke zegel-opening brengt daarbij een beslissende wending in de geschie- denis der naar het einde haastende wereld. Met het zevende zegel is dan ook heel de Goddelijke handelingen- reeks, welke verloopt in de successieve opening der zeven zegelen geteekend wordt, tot haar eindpunt ge- komen. Daarom is bij het intreden van het zevende zegel-openingsmoment de toestand der bijna-rijpheid, het critieke moment van het in de laatste crisis komen aangeduid. „Eenheid“!

Welnu, deze „uiterste“ acte ontvouwt zich — anders dan bij de eerste zes zegelen — in een dubbel agendum- punt: zwijgen, en daarna doen. Stilzijn en daarna voort- varen tot het bittere einde. De tijdsseenheid wordt ver- deeld tusschen programmatisch handelen en wederom programmatisch niet-handelen. De engelen z w i j g e n, d. w. z. zij doen een „half uur“ lang niets. Dit laatste wil i n d e n h e m e l zeggen: hun wordt zóólang niets bevolen. Dezelfde bevelende macht van God, Die hen uitzendt waarheen Hij wil, en wanneer Hij wil, geeft thans aan die engelen geen bevel. Zij moeten wachten, wachten. En zóó komt hier het begrip der „retardatie“ ons voor den geest spelen. Reeds heeft in zes handelingen, van zes zegelen, het oordeel zijn voor- bereiding genomen; maar eer de b e s l i s s e n d e keer naar het einde in het zevende zegel genomen wordt, houdt God de engelen een halve tijdsseenheid tegen. Geen wonder, dat dit symbolisch teken van het halve uur zwijgen, een klassieke uitdrukking voor Gods „lank- moedigheid“ is geworden. Eigenlijk schijnt reeds alles gereed voor de laatste acte; zes zegelen riepen om het zevende. Ook de toestand der wereld riep — zou men zeggen — om het einde. De complicaties in de wereld- historie riepen om de slotacte, om de ontkenning. Noch- tens laat de Heere een half uur... zwijgen. Want de lank-moedigheid van God houdt op ons gezichtspunt het oordeel tegen, en geeft aan de kandidaten van den dood nog de gelegenheid zich te bekeeren.

Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat nu ook van Gods zijde gezien Zijn lankmoedigheid inbreuk maakt op den vasten gang der historie. Dat zou in de Apocalyps slechts dan uitgedrukt kunnen zijn, als in het visioen God bevolen had te spreken, en als de hemel dan des- ondanks gezwegen had. Of wanneer God tot de engelen gezegd had: gaat uit, en zij waren dan niet uitgegaan. Maar neen, zoo staat het niet. Dit halve uur zwijgen is, gelijk wij reeds hebben gezegd, in het kader van het visioen een uitging óók van Gods wil. Zijn genomen besluit zet zich regelmatig door, al treedt er ook in de zichtbaarmaking van Zijn wil-tot-oordeel een pauze van een halve tijdsseenheid op. Maar daarom is van onze zijde beziën, de lankmoedigheid Gods dan ook des te meer een wonder, en een oproep, een oproep tot be- keering. Door het moment van het half uur zwijgen in het visioen van Johannes expres te laten optreden, wil God, die door de Schriften in haar anthropomorph- tisch sprekende openbaring (Bavinck) ons onderwijzen wil, ons paedagogisch het groote waarheidsmoment in het leerstuk van Gods lank-moedigheid doen verstaan. Wij mogen het niet verwaarlozen, laat staan weg- redeneeren met een beroep op eenige door ons hoog- moedig denken opgebouwde leer-omtrent-God, welke dan zou willen betoogen, dat Gods lank-moedigheid

eigenlijk Gods nog Want al paedagogi wij, niet Zoo mo oproep in Een op het Woor Zijn stem held, „ve halve uur uur van c weg verga

De prof.

Verle heer H Synode kerk n zo goed in te late publiceerd Dat is n openbare kerkrecht wat in l meeningen Nu wij soren, wa tegen der er bij me maatregel zoodanig onderlinge dat het sy (Prof. He formeerde een punt, zonder de mee bemc

„Om Sik

In zijn keltje in l reeds ach omhaal d hierop ne gekoerde gezegd, z geheel av Ds K. ziel al had dit De Kamp dan stond voorstel v drukt. Al in zuivere waarop b wordt dar over Sion' en in de c meende, d van Ch ziel re beleden is, die, commi confes de bowe „Schilderi slag, dat, gers in v Sept.) hee klaar. Als lik over belachelijk tegen hun tot nu to verslag v eens wat Inplate bieden, g de zaak n geknipt c zaken, m zwakheid, tenzij ze v Ds Kamp Greijdanus dingen be hoe men rust, en d in zijn nu dan nog s

Tot zoo gedachte l Prof. Gre blad, wa verbazing volkomen blz. 402, niet hebbe zoo kwam len wel h schrijven